

ST.

ILAV

5. sept. 1946
58. årgang
Nr. 35-36

Bønn

UTSYN:

Polsk revolusjon

Chartres

Fra Oslo katolske
menighetspleie

Monte Cassino gjenreises

Liturgisk utstilling i Oslo

Hjemme og ute

40
øre

F
r
a
m
-
k
r
i
s
t
m
e
n
n
-
f
r
a
m

bekymring — når fristelsene trenger inn på meg og vil kvele meg i mine følelsers lenker — når mine synder har stengt veien til Guds rike for meg og tatt Guds nådefulle støtte fra mine tanker og handlinger — da, i disse timer hvor jeg synes meg mest forlatt, er det jeg kommer til deg, Maria, og ber deg hjelpe meg i min dype nød ved å be for meg når mine ord er uverdige og for svake til å rekke fram.

For du, Maria, er til visse den havets stjerne som leder alle dem som i fare tar sin tilflukt til deg. Derfor roper jeg til deg om hjelp, o barmhjertige Guds mor — og jeg kaster meg i dine armer med den samme tillit som små barn har til sine mødre.

Vil du åpne dine armer for meg og gi meg ly i ditt hjerte? Si til meg: «Vær ikke redd! Jeg skal være din advokat og tale din sak, og jeg skal tørke dine tårer som en mor trøster det sorgfulle barnet sitt!» O min himmelske mor — si disse ord til meg og fred vil igjen fylle mitt hjerte!

Kom til meg, Maria — kom med all den kjærlyhet som alltid følger deg og trøst og styrk meg i all min nød og svakhet. Gi meg mitt livsmot tilbake og la meg atter føle at jeg har din sønns nåde og vennskap!

Men — o under, Maria! Neppe har jeg betrodd deg min nød og sagt ditt navn i tillitsfull tro til din forbønn, før hjelpen allerede er der. Bare ditt navn alene er nok til å trøste og glede og skape håp igjen.

Maria, — hvor er ditt navn full av nåde! Dette velsignede navn som alle lepper nevner med kjærlyhet og alle hjerter velsigner — må det alltid være velsignet også for meg! La det forbli mitt vern og skjold mot alle bekymringer og all angst for framtiden og la det sammen med din sønn Jesu navn bli de siste ord jeg sier på jorden. Amen!

BØNN

Av Tomas á Kempis.

Til Marias fødselsfest, 8. september.

Hill deg, Maria, full av nåde! Herren er med deg! Jeg hilser deg, du de nødstedtes håp — mor for alle de som ikke selv har noen mor. O Maria — når mitt hjerte holder på å breste av sorg og fortvilelse — når min sjel er formørket av angst og

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk kalender:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 14 161.

Fromesse kl. 8,15
Kl. 11 Høgmesse med preken.
Aftengudstjeneste kl. 19,00.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 80 868.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 5.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 42 324.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Kl. 18 Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17,
Stabekk.
Soknepresten, telefon 37 735.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 74 590.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,
Smestad.
Prestegården, telefon 58 121.

Høgmesse kl. 9,00
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens
gate 1.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,30
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høymesse kl. 11,00
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, telefon 25 524.

Fromesse kl. 8,00
Høymesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

Søndag 8. september: 13. søndag
etter pinse. Marias fødsel. Ep. Gal.
3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19.

Mandag: Gorgonius, martyr † 304.

Tirsdag: Nikolaus av Tolentino,
bekjenner † 1308.

Onsdag: Protus og Hyacint, mar-
tyrer † 260.

Torsdag: Marias navnefest.

Fredag: Feriedag.

Lørdag: Korsets reising.

Søndag 15. september: 14. søndag
etter pinse. Marias syv smerter.
Ep. Gal. 15, 16—24. Ev. Mat. 6,
24—33.

Mandag: Kornelius og Kyprian,
martyrer † 258.

Tirsdag: Frans av Assisis sår-
merker.

Onsdag: Josef av Kupertino, be-
kjenner † 1664.

Torsdag: Januarius og hans lidel-
sesfeller, martyrer.

Fredag: Eustakius og hans lidel-
sesfeller, martyrer † 118. — Vi-
giliedag.

Lørdag: Matteus, apostel og evan-
gelist.

Søndag 22. september: 15. søndag
etter pinse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, telefon 9 028.
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, telefon 2 238.
Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30

UTSYN

Polsk revolusjon

Under ovenstående titel har den svenske forfatterinne Marika Stiernstedt utgitt en bok om sine inntrykk fra en reise i Polen i 1945. Som formann i den svenske komité: «Hjälp Polens barn», ble hun innbudt av den polske regjering for å studere forholdene etter krigen og den store omformning som foregår på alle felter.

Resultatet av reisen er en rekke intervjuer med regjeringsmedlemmer og folk innen de forskjelligste samfunnsklasser, en skildring av det daglige liv under gjenreisningen, jødenes skjebne under og etter krigen og et overblikk over de økonomiske og sosiale problemer som reiser seg. Dessverre blir det ikke på noen av feltene anledning til noe dypere studium, og forfatterinnens sterke sympati for den nåværende regjering og dens russiskvennlige politikk gjør sitt til å idealisere de krefter som for tiden har makten i landet. Hun er blendet av de sterke personligheter hun treffer blant regjeringsmedlemmene og den fart og energi som den materielle gjenreisningen er preget av. Samtidig nærer hun som dem mistillit til England og alle som vil prøve å trekke en grense for russisk innflytelse på landets indre forhold.

En sag som imidlertid har stor interesse er skildringen av den sosiale revolusjon som foregår, og da særlig den store jordreformen. Mens jorden hittil vesentlig har tilhørt de 6000 store godseierfamilier, skal den nå utparselleres på en mengde småbruk. Det gjelder alle som eier over 1000 mål jord, dessuten tyske borgere, forrædere og jord som tilhører staten. Kirken vil selvsagt også bli berørt av denne reformen, men hittil er det ikke gjort noen inngrep mot dens eiendommer. Marika Stiernstedt skriver i den anledning:

«I fortegnelsen over den jorden som skal stykkes ut, savner man kirkens. Like fullt er kirken en meget stor godseier i Polen. Spørsmålet om hvordan man skal behandle dens eiendommer er imidlertid ennå ikke avgjort. Det er meddelt at avgjørelsen først kommer etter valgene. Da kirken ifølge sin natur som regel over alt er konservativ, gjelder det vel å sørge for at den ikke får altfor stor makt i brytningstiden mellom det nye og det gamle hevdvunne. Men på den annen side står det polske folk i taknemlighet til geistligheten for dens heltmodige innsats, ikke bare i kampen mot den nazistiske undertrykkelsen, men også fordi den gjennom hele Polens lange lidelseshistorie usvikelig og kraftig har bidratt til å holde nasjonalfølelsen i live. For det fromme polske folk har religionen ikke bare vært en trøst, men også et mektig sammenbindende element, ja et stridsvåpen. — Prestene ble jagd, fengslet og myrdet like meget som andre intellektuelle, fordi de ved siden av disse representanter for dannelsen var bærere av den polske ånd. Dette er en ting som en ikke uten videre kan se bort fra. Kan hende lar

J kikkerten

(Avsluttes.)

Det var satt to brennende kjerter foran bildet (I. S. 251). Vi får også en rekke dokumenter i boken (I. S. 257—271 og 282—284), som gir oss et levende innblikk i Rosenbergs fanatiske arbeide for å utrydde kristendommen av skolene. Allerede i 1938 uttaler han freidig, at dette mål egentlig faktisk er nådd.

Værdifullt er det også å erfare, hvor langt tilbake i tiden begynnelsen på utryddelse av svake og syke mennesker finner sted. Den kan føres tilbake til 1937. Man kalte det »Evtanasi« — et misbruk av det smukke greske ord, som betyr en berømmelig død. Man tok endog mennesker av dage, hvis svakhet skyldtes lemlestelse i krigen. Og sådanne mennesker var jo »uproduktive«. Det er merkelig, at det lykkes i flere år å dekke over disse mord. Først i 1941 lykkes det, som bekjent, biskop v. Galen å få så sikre beviser, at han kunne holde sin oppsiktsvekkende preken i domkirken om hele dette forhold. Selv gjorde nazistene gjeldende, at utryddelsen av uproduktive mennesker er en god gjerning; det var kun en nødvendig konsekvens av deres raseteori. Det er karakteristisk, at de allikevel var så ivrige etter å skjule sin gjerning. Det må skyldes en levning av deres for-nazistiske samvittighet.

Eller hemmeligholdelsen skyltes, at man anså det for nødvendig ikke å gå for hurtig frem; folket måtte først modnes til å motta den nye moral. Vi får i den nye bok en rekke skrivelser offentliggjort, som i forskjellige forhold råder til et langsomt tempo eller til flere tempi. Man gir strengt hemmelige anvisninger på metoder, — man har aldri tenkt seg, at de skulle falle i motstandernes hender. Mange aktstykker er vitnesbyrd om et raffinert hykleri (se især I. S. 362—382).

Det er forunderlig, i hvilken grad det også lykkes nazistene å hemmeligholde, hva der gikk for seg i konsentrasjonsleirene. Forfatteren av denne bok har selv sittet i fire år i leiren i Dachau og sittet sammen med mange utlendinger fra de besatte land. Men desuaktet sier han, at han har kunnet samle etterretninger om begivenheter på nesten alle områder i kirkekampens dager, men om grusomheter i konsentrasjonsleirene i Tysk-

det seg tenke at kirkens jord blir gjenstand for en særlig lovgivning, hvis mest høvelige form en ennå ikke har funnet.»

Denne innrømmelse av kirkens store fortjeneste under krigen er så meget mere bemerkelsesverdig, som den kommer fra en utenforstående og kommunistvennlige objektive iakttagelse av forholdene. Imidlertid må man jo frykte at regjeringens hensynfulle behandling av kirkens eiendommer mere er et utslag av taktikk enn av respekt for kirkens holdning under krigen, og at man når valget er sikret vil gå til like drastiske skritt som i Ungarn og andre russisk-infiserte land.

H. B.

CHARTRES

Norske dominikanere på pilgrimsferd

Av frater Hallvard Rieber-Mohn.

I dominikanerklostret St. Jacques i Paris er det skikk at novisene samlet, med novisemesteren i spissen, engang i løpet av novisiatsåret gjør en pilgrimsferd til fots fra Paris til Notre Dame de Chartres som ligger 3—4 dagers rolig marsj lenger syd. Her gir en av våre norske fratres i Frankrike noen av sine refleksjoner og inntrykk under en slik «pelerinage» i juli i år.

PILEGRIMSFERD.

Pilegrimsferd! — det er saga og romantikk over ordet. Det vekker straks forestillingen om andre fargerike og trosvisse tidsaldre, da helgener og ridere i festlig opptog til takk for seier over kristenhetens ytre fiender, eller i grått sekkeklede og pønintense til bot for ukristen voldsferd og sakrilegium dro sammen lange mil til fots for å fornye forholdet mellom Gud og det urolige menneskehjertet i anger eller takksigelse. Det maler bildet av endeløse skarer syke og elendige som den seigste av alle menneskelige sinnskrefter: hå p et driver til å bære fram sine legemers og sjelers sår og lidelser, generasjon etter generasjon som bølgeslag mot disse sted i kristenheten hvor Frelseren ved tegn og undergjeringer har satt sine små og forsømte stevne, og hvor Han for deres tro og barnlige tillits skyld «går omkring og leger all skrøpeligheit i folket».

land og de okkuperte land har han ikke kunnet skaffe seg sikker viten. Det var ganske vist især de geistlige, som skulle hindres i å se grusomheter, men i ikke ringe grad gjaldt det også alle andre. Et lite trekk viser iveren for hemmeligholdelse. Der var noen særlige «Krematorie»kompanier, som skulle tilintetgjøre likene og dermed kunne bli vitner til de forferdelige ting. Disse kompanier holdtes avsondrede fra alle andre i leiren. De ble hver morgen brakt tilbake til den bunker, hvor de tilbrakte natten. De kom slett ikke i forbindelse med andre mennesker. Og når de til slutt hadde fått altfor meget viten, ble de selv «likviderede». Så var man fullstendig sikker på, at deres viten ikke kom videre (II. s. 23.)

En meget viktig del av boken omfatter de offisielle uttalelser av Paven, fra det tyske Episkopat, fra enkeltmenn. Der er satt menn som Faullhaber og v. Galen et æresminne gjennom de mange aktstykker fra deres hånd, som her er samlet. Forg. minnes til å begynne med v. Galens ord om den passive motstands betydning.

Biskop v. Galen viser hen til ambolten og hammerens funksjoner, — viser hen til, at også ambolten er med til å «forme». «Ambolten kan ikke og behøver ikke å slå ihjel; den skal kun være fast, hård. Når den er tilstrekkelig seig, fast og hård, så holder som regel ambolten lengere enn hammeren. Hvor heftig enn hammeren slår til, står ambolten vedblivende i rolig fasthet

Ikke underlig da, at pilegrimsferder tidlig er blitt litterær motiv, og har utløst en diktning som ikke bare rommer takkegudstjenestenes TE DEUM eller botskarenes MISERERE, men også er et rikt oppkomme av epos og fabel, ut fra alle de kulturstrømninger, nasjonale særpreget og ulike temperament som de farendes felles mål slik ryster sammen på allfarveien, i vertshusene, i kirkene. Pilegrimsferdens YTRE BILDE er ustanselig skiftende, det er for eksempel hele dette glade, festlige følge av levende, virkelighetsnære engelske middelaldermennesker fra CHAUCER'S «CANTERBURY TALES»: ridderen, kjøpmannen og klerken og abbedissen på veg til THOMAS BECKET'S grav, det er ildsjelen SIGVAT SKALD på vei til «Sankte Per i Romaborg» for å be for Olav Digre's sak og Norges første konversjon til katolismen, det er jubelen når pilegrimsskaren sliten og spent når fram på Feginsbrekka og ser Olavskatedralens spir i Nidaros slik som erkebiskop Eysteinn skildrer det i PASSIO OLAVI, og det er den levende, uopphørlige strøm av religiøst geni på vei til ST. IAGO DI COMPOSTELLA, hvorav Rolandskvedet og den franske «CHANSON DE GESTE» gror fram.

Og så er det enda mer middelalderlyrikk. Hvem husker ikke vårt middelskolepensums HEINRICH

og vil lenge ennå kunne tjene til å forme det, som ble smidd.»

Blant de pavelige aktstykker kan især framheves Bullen av 4. mars 1937 (kalt «Mit brennender Sorge»). Den virkning pavens ord ved den leilighet hadde, var så stor, at den tyske regjering mot sedvane svarte med en redegjørelse av 12. april. Men den oppnådde kun at framkalle en ny uttalelse av paven den 30. april, som er et mønster på frie og myndige ord. Paven kunne her til slutt uttale, at den tyske regjeringens protest ikke på noe som helst punkt hadde formådd å gjendrive de kjenngjerninger, som paven i sin første Bulle hadde framdratt.

Det kunne ha sin interesse å dra en sammenlikning mellom den evangeliske og den katolske kirkes kamp. Det ville føre for vidt her. I en henseende står bekjennelseskirken og den katolske likt. De har begge vist det samme mot, den samme villighet til å lide. Av prester er der dog i den katolske kirke et større tall, som har måttet underkaste seg lidelser, enn tilfellet er i den evangeliske kirke. Nå etter kampen er der en avgjørende forskjell. Nå er nemlig vanskelighetene langt større for den evangeliske. Ti den katolske kirke har hele sin organisasjon uberørt, mens bekjennelseskirken må inn i et møysommelig gjenoppbygningsarbeide, under hvilket der langt fra er enighet om de linjer, som skal følges. (Prof. dr. theol. Fr. Torm i «Kristeligt Dagblad».)

HEINE: «DIE WAHLFART NACH KEVELAAR» med hele denne Rhinbondens dype religiøsitet som i dag er i ferd med å bli en grunnpillar i et helt folks gjenreise fra «dødsskyggenes dal»? Og i vår egen, yngre generalsjon har pilegrimsmotivet fristet en kunstner av Franz WERFEL'S format til «SANGEN OM BERNADETTE», som han synger med hundretusener av troende skarer som flokker seg om Vår Frue av Lourdes, mens Gud igjen og igjen strekker sine lindrende og nyskapende hender ut til denne slekt av lite tro og gir kraft til visne lemmer og — større under! — nytt liv i forstenede hjerter. For om rammen skifter, er pilegrimsferdens store realitet alltid den samme: Gud, «som er i går og i dag den samme», kjenner våre flyktige, ustadige hjerter og kommer oss imøte med et møte, en anledning til konsentrasjon, noe så velsignet jordnært som et særlig sted og en særlig time da vi kan åpne våre hjerter for Ham uten å hindres av denne larmende, avledende omverden, eller av vår egen flukt fra å ta avgjørelser, holde oppgjør.

«Gå og si til mine brødre at de skal gå til Galilea — der skal de se meg!» Så tar vi stakk og sandaler, står opp, og går for å finne Mesteren.

ILE DE FRANCE

Pilegrimsferden til Chartres har rike tradisjoner. Ikke bare i middelalderen, da i det minste 3 paver og en rekke andre kronete hoder har kastet glans over skikken, men også i moderne tid. Særlig fikk den et oppsving med dikteren Charles PEGUY's initiativ og diktning, hans rørende, menneskevarme dikt om ferden han gjorde for å betro sine egne syke barn i Vår Frues moderlige varetekt er kjent som en av perlene i nyere fransk poesi.

Og vi er på ingen måte blant de første, men snarere blant årets siste i rekken av pilegrimsgrupper når vi i sluttet tropp en gryende tidlig julimorgen trasker ut av PORTE D' ORLEANS og legger det kullosende, trykkende hete Paris bak oss. Før oss har blant annet ikke mindre enn 4000 katolske studenter fra SORBONNE gitt seg i vei. Men vi utgjør kanskje, selv om vi bare er 35 i tallet, et noe sjeldnere skue, som en slags halsbrekkende mellomting mellom munk og landeveiens farende folk, med ryggsekker, beksemmer, 2 sykkelkjerrer og raslende rosenkranser og masser av ungdom — ihvertfall snur selv de blaserne parisere mer eller mindre (mest mer!) velvillig på hodet, og gjetter vel kanskje også bestemmelsesstedet.

Og så ånder vi opp og fyller øyne og sinn og lunger med dette herlige «douce France», som med sin nesten skremmende fruktbarhet, sin krystallhimmel og sine sterke, livfulle farger avdempet i alle tenkelige toner og nyanser har en ubeskrivelig sjarme, en egen blid, dansende skjønnhet som stemmer en til sang og livsglede, hvilket uten vanskelighet lar seg forene med valfartens alvorlige hensikt. For om det er usikkert hvor den ærverdige, eldgamle pilegrimssangen opprinnelig er blitt til, er ihvertfall inspirasjonen håndgripelig levende til stede:

«Deilig er jorden, prektig er Guds himmel, skjønn er sjelenes pilegrimsgang.»

Nesten hver halvtimes marsj bringer en ny landsbydyl inn i synsvidden, med en gammel landsens kirke som bestilt til våre tidebønner, nå og da er de arkitektoniske perler i all sin enkelthet. Rundt omkring — respektfullt vikende plassen for Gudshuset som midtpunkt — grupperer seg hvitkalkede hus med store skråtak av strå eller rød stein, og på alle sider av husklyngen like til horisonten: åkre, bølgende gule og grønne åkre med drivende lette sommerskyer over — det er flammende sterkt, som et maleri av VAN GOGH. Dette er ILE DE FRANCE, dette er Frankrikes bankende hjerte — — — eller kornkammer! — det ettersom en er poet eller forsyningsminister!

Og disse landsbyene! Med høytidelig-komisk MAIRIE (borgermesterbolig) i midten i en embedsmanns- eller endog Chateaubaultstil som forgjeves forsøker å gi respektinngyende majestet til de uhytidelige lilleputt dimensjoner. Og midt foran bygningen, på det som med sine gårdsromsdimensjoner vel i et knipetak må gjøre tjeneste som landsbyens PLACE DE LA REVOLUTION (om en slik skulde trenge): en deilig, stor hjulpompe, virkelig en forsynlig gave når en vil vaske av seg veistøvet og hvor en kan skape seg en glattraket hake til morgendagens inntog i katedralstaden, uten å genere MONSIEUR LE MAIRE eller noen annen av landsbyens innbyggere.

EN BØNNENS FERD

Om kvelden, etter endt marsj har vi et lite spirituelt «kriksråd» hvor novisemesteren i kloke og veltenkte setninger gir oss stoff til ettertanke for neste dags marsj, og vi overveier våre intensjoner. De representerer ikke lite, direkte deltakende i ferden er fem nasjoner, — vi er 26 franskmenn, 4 sveitserne, 2 syrere, 1 libanese og 2 nordmenn, og bare med våre rent umiddelbare forbindelser forlenger tråden seg ut til ennå 3 kontinenter: Egypt er i våre tanker, Indo-Kina, U.S.A. og Rio de Janeiro mangler heller ikke. Verden er liten og Kirken så stor! Her bringer vi med oss et nett av menneskeskjebner hvis plass i Guds store og kjærlige, universelle økonomi med enkeltmenneskene og folkeslagene ligger oss på hjertet, og mot Chartres bringer vi fram våre håp og planer og hensikter. Vi norske er ikke minst glade fordi vi er norske og fordi Norge er med.

For pilegrimsferden er en bønnens ferd. I den kjølige morgenstillheten, under den brennende middagssolen, i den svale kveldsluftingen er rosenkransen i flittig bruk, noen ganger, når skrittene viser tendens til å sakne av på den brennvarme asfalten, synges Ave Maria på en egen oppmuntrende melodi som gir ny takt og fasthet, og av og til, når et velkomment vindpust svaler pannene, bringer det også med seg litanienes ORA PRO NOBIS! fra en gruppe fratres til en annen, så vi kan vite at de der fremme, de ber — også!

Vi har våre felles vedtatte intensjoner som vi, ut fra det brorskap 8 måneders felles novisiat har

skapt, setter skuldrene til, alle 35, for å løfte. Det er den store takkesang fra og for de ikke få blant franskmennene som har sett fedreland og familie igjen etter 5 år bak piggråden som krigsfange i Tyskland. Det er bønner for vårt novisiat, for dets enhet og åndelige soliditet. Det er videre bønner for ordenens apostolat i metropolen Paris hvor oppgavene er enorme og mange åndskrefter er i gjæring, som riktig grepet an og innenfor Kirken kan komme til å virke stor velsignelse og rik katolsk ekspansjon, men som avsporet kan gjøre Guds og Kirkens sak like megen skade. Det er bønner for denne fred som hele verden føler er «en skatt i lærkar» og som bare Guds egen miskunnsrike inngripen i historiens gang synes å kunne bevare.

Og vi har — selvfølgelig! — alle 35 våre egne, personlige intensjoner, velferden til våre familier fra Østlandet til Beyrut, våre nasjonale katolske kirkers åndelige strid, enten det er i det protestantiske Norge, Paris' «røde sone» eller det muhammedanske Syria, og meget annet, ofte saker hvor det å be, utholdende og trofast, ikke bare er det beste, men også det eneste vi kan gjøre.

INNTOG I MIDDELALDEREN

Etappene er klokt lagt an. Ikke bare tar de hensyn til de forskjellige mål av krefter og wander-vøgel-erfaring, men nestsiste etappe er utmålt slik at vi får den ganske korte innspurt til Chartres tidlig på morgenen. Allerede før 5 er leiren brutt, og etter en times rask marsj er vi oppe på Chartres-plataet. Effekten er helt uforliknelig: En dukker opp over en siste bakketopp og har plutselig 5 kilometer langt perspektiv for an seg, uendelig renskåret og enkelt i linjene. I midten snor veien seg framover mellom bølgende gult korn på begge sider, og der fremme — sannelig! — reiste katedralen seg, blågrønn og eventyrlig i den lette, klare luften, med det usedvanlig lange og høye skipet og de to ulike spirene. Symmetrisk «gotikk» er som bekjent et produkt av det 19. århundre!

Og så er det jo en høytidelig stund da, — en lar kapucen falle, tørker støv og svette av ansiktet, renser strupen og stemmer skrittene med til pilegrimsgangens og -sangens tusenårgamle, kontemplative rytme i et dvelende, melodios «SALVE REGINA». Der er heldigvis ingen biler, men til gjengjeld noe annet som skal få oss til å huske hvilket herlig århundre vi representerer når vi nå trer inn i helligdommen: rustne rester av tyske og amerikanske tanks og fly etter befrielseskampene i 1944, og en frater med god hukommelse kan fortelle, at den kommanderende amerikanske general i Chartresavsnittet anmodet EISENHOWER om tillatelse til å dirigere artilleriilden uten hensyn til katedralens tårn, hvilket ville forkorte slaget om Chartres en time.(!) Men om TIME IS MONEY, så er ikke katedraler det, og mr. Eisenhower av slo da også heldigvis anmodningen. Slik drar da vi 35 dominikanernoviser fra vår krigsherjede «LACRIMARUM VALLE» — tåre-nes dal — inn i middelalderen: ydmyket, med panservrak på begge sider.

Og katedralen! Etter marsjen gjennom de trange,

pittoreske gatene i Chartres, Frankrikes Rotenburg, med borgvoller, rundtårn, broidyller og uendelige trapper, knuser den oss nesten. Der er ingen stor plass, som foran NOTRE DAME DE PARIS (hvilket vel forøvrig er en umiddelaldersk boulevardeffekt i det II. keiserdømmes smak,) og etter å ha hatt tårnprofilen som høyst inspirerende landmerke for øynene under den siste times marsj, oppdager vi nå at den er blitt borte for oss i gatemylderet. Men kjentfolk leder vei, og de mest maleriske utsikter og innbydende sideveier frister oss ikke, vi vet hvor vi skal hen og legger fornyet energi i trette ben, vi haster over broene, iler gatelangs, tar trappene to steg av gangen, tilslutt løper vi nesten, med vidåpne øyne: Hvor er katedralen? Hvis ikke breddegraden forbød det, kunne det ha vært et skjønt Fata Morgana, det hele.

Og så — en svinger intetanende inn i en trang gate, nærmest et smug som alle de andre vi har løpt forbi den siste halvtimen, og ettersom en har tung sekk på ryggen og nesen tilsvarende lavt, er det første en sanser et kaldt gufs fra et gigantisk fjell som plutselig og mirakuløst skyter opp av brostenene foran en, og gjør den klare, gjennomsluktige morgen halvmørk av bare velde. Og når en så hever blikket, fanges det viljeløst inn av den mektige arkitekturens autoritet, fra søylenes fotstykker glir det langs deres knippeliknende, strebende linjer, utvider seg over blomsterkapitlenes naturalistiske motiver til spissbuenes asketiske apostler og helgener, føres videre over midtfeltens tronende Kristus'er, over portalgavler og strebepilarer, langs glassmaleriers geometriske felter til småtårn og fialer og vannspylende diabolske chimærer, for endelig å dras langs hovedtårnens himmelpekende spir vertikalt mot det uendelige, ledsaget av denne hjertets flukt: «SURSUM CORDA!» som er gotikkens nøkkeldé, og alt så flyter sammen i et fuktig øyes uklarhet, enten det nå er trekkvinden i den trange gaten eller noe annet som gjør det.

VED KILDENE

Så gjør vi turer rundt. Trette ben, slitne rygger, sultne mager, alt er glemte, ånden seirer stort over materien, som rett og rimelig er, og vi hengir oss av fulle hjerter til fortryllesen. Vi rusler langs de spissgavlede bindverkshus (som forresten rommer høyst virkelighetsnære og uromantiske souvenirs-handlere!) for å oppdage at hver ny side åpner en ny verden av kunst. Og tilslutt trer vi inn i katedralen gjennom den praktfulle sydportalen, og gjennom flere belter av museumsinnstilte turister og amerikanske soldater trenger vi oss inn til det som dette byggverket i all sin skjønnhet og hele sitt utrolige oppbud av konsentrert inspirert geni bare er et fattig skall om: S a k r a m e n t e t, som er det samme i dag som i det XIII. og det I. århundre, og som gjør Chartres katedralen til katolikkens åndelige eiendom tusen ganger sterkere og intimere enn den kan bli det for den mest raffinerte kunstkjenner og medievalist.

(Forts. i neste nr.)

Fra Oslo katolske menighetspleie

Idet vi fremlegger menighetspleiens regnskap for det forløpne år, vil vi få benytte leiligheten til å takke for all sympati og forståelse som er vist vårt arbeid også i dette år.

Med takknemlige hjerter har vi mottatt de mange gaver, store og små, fra enkeltpersoner og gjennom de forskjellige foreninger og fra søstrene, det være seg i penger, naturalier eller personlig arbeid.

Alt har vært meget kjærkomment og har satt oss i stand til å kunne tre støttende til ved inntruffne vanskeligheter, ved sykdom, høytider, forskjellige familiebegivenheter — og i det hele tatt kunnet forsøke å mildne litt av dyrtidens trykk.

Det har vært en stor oppmuntring at de kirkelige foreninger med så stor interesse har gått inn for fellesskaps-tanken som ligger til grunn for menighetspleiens arbeid. Et bevis på den samme ånd ser vi også i den frivillige hjelp som har vært ytet av en del av menighetens damer. Den utveksling av verdier som ligger i denne gjerning, er berikende for begge parter, både den givende og den mottagende. Man lærer hverandre å kjenne, og der knyttes bånd som har betydning både for den enkelte og for kristenlivets trivsel og beståen.

En spesiell glede var det at også speiderne ville gjøre sin sosiale innsats i menighetspleien. En stor takk skal St. Josephsforeningen ha for sin årelange trofaste omhu for menighetsarbeidet.

Blant de forskjellige gjøremål må også nevnes, at vi har deltatt i innsamlingen til takkegaven for Danmark og hadde den glede å oversende kr. 400,—, som kom inn ved særlig innsamling i dette spesielle øyemed. Likeledes har vi deltatt i Europahjelpens innsamling av varer til de hungertuede land, og har oversendt en god del hermetikk og forskjellig annet samt litt kontanter.

Av de mange oppgaver som en menighetspleie skulle ta opp, vil vi for øyeblikket særlig ønske en samlet interesse for feriekolonisaken. At Elisabethkongregasjonen ved sin energiske formann, fru Aggie Bruce, så varmt har gått inn for den, gir oss troen på at det kan bli fart i arbeidet, så snart det blir muligheter for det. Den utmerkede plan at damene vil ta seg av koloniens utstyr med lintøy og siden med vedlikehold av samme, er allerede en verdifull innsats. Og det blir neppe med det, der er også gjort en begynnelse med innkjøp av kokekar.

For egen regning kunne lederen av menighetspleien fristes til å fremsette et forslag til en felles innsats: Der nedsettes en arbeidskomité med en representant for hver organisasjon som har anledning til å oppta et slikt arbeid på sitt program. Enn videre kunne man ønske at denne sak for et par års tid ble plassert som nr. 1 i de humanitære foretagender som er oppe i vårt menighetsliv for tiden. Skal vi i våre forhold makte et slikt løft som å få eget hus til feriekolonien og til andre formål i ungdomsarbeidet, må det løftes i flokk, og det kreves en sterk konsentrasjon av arbeidskraften.

Man kan jo ønske. Det er enhver stor saks begynnelse. Med hjertelig takk for alt til alle håper vi å kunne møtes i samme arbeidsglede og interesse for det caritative arbeid i vårt menighetsliv i det kommende år.

Utdrag av regnskapet for året 30/6 1945—1/7 1946.

Kassabeholdning pr. 1/7 45	kr. 635,97	
Innkomet som private gaver ... »	3809,20	
Innsamlet:		
St. Elisabethkongr. ved pakke- auksjon på farsfesten	» 250,00	
St. Elisabethkongr. gitt til en kjele for feriekolonien	» 55,00	
St. Mariakongr. ved pakke- auksjon	» 80,00	
St. Franciskus 3 orden	» 75,00	
Speiderne ved en teateraften ... »	160,00	
Uttatt av banken	» 975,00	
		kr. 6040,17
Utdelt i begge menigheter		kr. 5113,19
Innkjøp av varer		» 683,09
Kontorutgifter, innkjøp av in- ventar		» 235,54
		kr. 6040,17
Pr. balanse 30/6 1946		kr. 6031,82
		» 8,35
		kr. 6040,17
kr. 6040,17		kr. 6040,17
An saldo 1/7 1946	kr. 8,35	
An bankkonto	» 1775,00	
Foruten de utdelte pengebidrag har det i årets løp også vært gitt varer til en verdi av		kr. 3832,71

Funnet i orden 28/8 46.

Fin Arnesen.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE,
Akersveien 5.
Sigrød Ode.

Vår høstbasar i Oslo

Tiden går og 6. oktober nærmer seg, da skal høstbasaren begynne sin inntektsgivende døgnfluetilværelse. Jo, vi håper da at pengene skal rulle villig inn — for det trengs. Nå, skal vi få inn pengene må vi ha noe å by på, og foruten underholdning må vi ha gevinster og jo flere jo bedre, ja gjerne så mange at lokalet blir for litet, for da holder vi to basarer. Derfor trossfeller i Oslo og omegn, tenk på basaren og det gode formål, og betenk oss med en gave eller to, og gjør det snart. De respektive prestegårde i øst, nord og vest tar gjerne imot, eller ring formannen i komiteen, tlf. 23 172 og vi henter pr. omgående.

Så til slutt, glem ikke å gå i Akersveien 5 når basaren begynner, og ta gjerne med noen venner eller kjente og tilbring en hyggelig stund til glede for Dere selv og til gagn for menighetene.

Basarkomiteen.

Monte Cassino gjenreises

En korrespondent til «Universe» har avlagt et besøk på Monte Cassino og gir en malerisk skildring av forholdene på dette historiske stedet. Jeepen er stilt til hans disposisjon av CCRA — Catholic Committée for Relief Abroud — og den klatrer med megen møyen opp ad fjellet mot ruinene på toppen. I den tid som er gått siden dette arnestedet for vestens kultur ble lagt i grus, har disse ruiner fått samme farge som bergets stein, og i ettermiddagslyset syner de seg spøkelsesaktig mot den blå himmel og går inn som en del av det vakre, men nå så herjede landskap med sine uutslettelige spor av krigens sår. En kirkegård for falne engelske soldater ligger ved fjellets fot hvor elven Rapido ble stedet for de første kampene.

Jeepen stanser foran et nybygg reist ved siden av en gammel bondegård som tilhører benediktinerne. Nybygget er fylt med levnetsmidler som er sendt munkene fra alle kanter av England, da disse jo har mistet alt de eide og i øyeblikket er ute av stand til å ernære seg selv. Det store landbruk som var knyttet til klostret og ble drevet av munkene selv, er foreløpig helt ute av spillet da jordene er fullstendig ødelagt og kanskje aldri lar seg renske for krigens etterlatenskaper. De fruktbare marker er nå bare ørkenstrekninger. Så meget desto mer velkommen var den store gave fra engelske katolikker og som munkene — en kan si naturligvis — har delt med egnens andre beboere.

Som bekjent er abbediet grunnlagt av St. Benedikt selv i 529 og fører derfor med rette navnet «Benediktinerkongregasjonens vugge». Like fra sin første spebegynnelse har Monte Cassino representert den kristne sivilisasjon på edleste måte, og gang på gang har derfor også mørkets makter vært ute for å ødelegge stedet. I århundrenes løp er Monte Cassino ofte blitt fullstendig jevnet med jorden, men alltid har klostret reist seg på ny og gått en ny blomstringstid i møte.

Historien gjentar seg alltid — således også nå hvor gjenreisningen er i full gang skjønt ødeleggelsene takket være de forferdelige moderne våpen er større enn kanskje før. Men som ved et under er dog mange av de minnerikeste ting skånet — således St. Benedikts celle som lå i den eldste del av klostret som ellers er nok så fullstendig blåst bort av bombene.

Særlig vemodig er det å se de få restene av munkenes berømte bibliotek som talte over 100 000 bind, hvorav mange er uerstattelige. Heldigvis ble størsteparten av de verdifulleste håndskrifter, manuskripter og bøker brakt i sikkerhet i Vatikanets bibliotek da den første fare truet, men likevel er mellom 40 000—50 000 bind blitt ødelagt, hvorav noen stammer helt fra det 17. århundre. Av selve biblioteksrommene er det neppe spor igjen.

Til abbediet var det knyttet en internatskole for ca. 110 gutter. Den ble regnet for en av de beste skoler i Italia og var meget besøkt av aristokratets sønner. Det var likeledes et seminar for utdannelsen av sekulargeistlige — beregnet på de som ønsket å bli sogneprester for de menigheter som hørte under abbediets jurisdiksjon. Selvfølgelig rommer også Monte Cassino et benediktinsk novisiat. Enn videre hadde en del håndverkere og arbeidsfolk sin bolig der — det var en hel

liten verden for seg selv som hadde opphold på fjelltoppen og var selvhjulpne i alle livets daglige forhold.

Den skjønnede basilika er en ruinhop, men graven som rommer de jordiske rester av St. Benedikt og hans søster, St. Scholastika, er uskadet. Derimot er Bramantes mesterverk, den berømte klostergård, forsvunnet — en enslig marmorstatue av den romerske borger Tertullian, som levde på Benedikts tid, står igjen. På basilikaens ruiner er reist et lite interimistisk kapell over helgenes grav, hvis marmorvelving er intakt skjønt store bomber er eksplodert på begge sider av den.

*

Det er benediktinerne selv som tradisjonen tro fra lignende hendelser ned gjennom århundrene har tatt initiativet til gjenreisningen. De har imidlertid funnet all den støtte de trengte hos den engelske overkommando på stedet, som bl. a. har stilt 100 tyske fanger til munkenes disposisjon. Under ledelse av to polske offiserer er disse nå beskjeftiget med å rydde opp i ruinene. To munk, hvorav den ene er arkitekt og den andre ingeniør, har utarbeidet rekonstruksjonsplanene.

Den italienske regjering har bevilget 35 millioner lire til arbeidet, og 700 000 lire ble innsamlet mellom de polske troppene som var de første som kom til stedet umiddelbart etter abbediets befrielse. En anslår den samlede utgift ved gjenreisningen til 3 billioner lire, hvorav størsteparten ventes å komme inn ad privat vei gjennom ofre fra hele verden. Beregningen vil sikkert vise seg å holde stikk — bare i USA. er det innsamlet atskillige millioner allerede, og tallrike komiteer arbeider videre på det vakre formål.

En mener at det vil ta 20 år å bygge klostret opp — dertil kommer så den tid som dekorasjonsarbeidet vil kreve. Men 20 år er jo bare et ganske lite avsnitt av klostrets liv, målt med dets gamle historie.

Men hele den verden som har sans for kultur og kunst og særlig da den katolske delen av denne verden, vil ånde glad og lettet opp den dag det herlige abbedi igjen reiser seg stolt og prektig på Monte Cassinos tinde — av Guds nåde, til Guds ære.

Pastor Ivar Hansteen Knudsens doktoravhandling

er nå utkommet i den kjente vitenskapelige serie «Urbaniana» i Rom. Disputasen er et stort teologisk verk over emnet «De relationibus inter Sanctam Sedem et Norvegiam duobus post Reformationem saeculis viginti-bus» — altså «om forbindelser mellom den Hellige stol og Norge i de to første århundrer etter reformasjonen». Skjønt pastoren ble dr. theol. på denne avhandling allerede i desember 1944, er den først nå utkommet i større opplag på grunn av papirvanskene i Italia. Den er på 219 s. og vil antagelig kunne bestilles gjennom St. Olavs forlag, Akersveien 5, Oslo.

Liturgisk utstilling i Oslo

12.—29. september.

Som det vil erindres, feiret den katolske Kirke i Norge sitt 100 års jubileum i 1943 — de hundre år regnet fra da det for første gang siden reformasjonens inngrep ble dannet en katolsk menighet i vårt land. På grunn av forholdene i 1943 ble jubileumsfestlighetene selvfølgelig innskrenket til et minimum, og bl. a. sløyfet man en påtenkt liturgisk utstilling. En oppga dog ikke tanken, og før feriene i år ble det da nedsatt en komité som skulle forberede en slik utstilling av katolske messeklær og hellige kar en gang ut på høsten.

Det var meningen at den skulle avholdes i forbindelse med landsmøtet, men etter hvert som tanken tok til å ta form, fant en at utstillingen burde få en bredere offentlighet enn foreningslokalet i Akersveien kunne by på, og en var da så heldig å finne forståelse hos Kunstindustrimuseets ledere og få overlatt den største utstillingssalen der, hvor en håper å kunne få samlet alle gjenstandene. En har god grunn til å være direktør dr. *Kjelland* og underdirektør dr. *Engelstad* takknemlig for den interesse de har vist utstillingen.

Det er tanken å legge den etter en historisk plan — en kan nemlig gå ut fra tre tydelige perioder i bruken og anskaffelsen av våre liturgiske paramenter og hellige kar, og Kunstindustrimuseet er også meget interessert i å vise denne utviklingen innenfor kirkekunsten. Og selv om denné linjen ikke alltid trer klart og absolutt fram, så foreligger det i den siste katolske hundreårsperiode en utvikling som i høy grad kan yte sitt bidrag til å forme en tidspreget norsk kirkekunst.

Komiteen som har med alle forberedelsene å gjøre, består av sokneprest Sund fra St. Olavs menighet, pater Novatus Hutjens fra St. Halvards menighet og pater

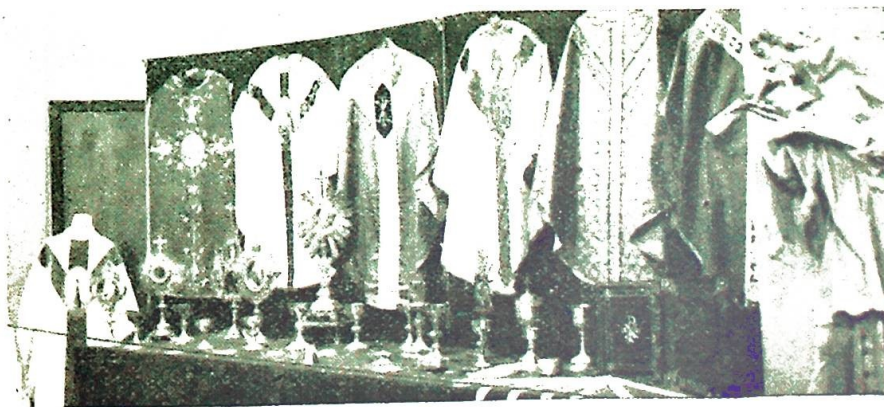
Vanneufville fra dominikanerne. St. Olavslaget er representert av formannen Alfred Taxt, St. Halvardslaget av formannen Wilfred Fiala. Pastor Hansteen Knudsen fungerer som sekretær, og utstillingens ramme er skapt av et sakkyndig utvalg bestående av arkitektene Kollerud, Bjerke og How.

De fleste av gjenstandene er allerede samlet, og av det overveldende materiale har dr. Engelstad og fru Engelstad, som er en av Norges fremste autoriteter på messeklær og tekstilkunst, tatt ut det beste.

Utstillingen vil etter planen bli åpnet torsdag 12. september kl. 12 med en redegjørelse for dens tilbliven og en prøve på liturgisk sang av et kor sammensatt av sangere fra Oslos tre kirkekor. Pastor Vranken vil forestå denne side av saken, assistert av Rolf Østby. Det vil bli innbudt representanter for Oslopressen. Utstillingen vil i øvrig ble holdt åpen til 29. september, så deltagerne i landsmøtet får høve til å se den.

De fleste av tingene tilhører kirkene i Oslo — noe er fra privathold, således flere ting fra frk. Marie Knudtzon på Lunden gård. Pastor Meeusen har i øvrig brakt en del liturgisk utstyr her til landet som også vil finnes på utstillingen. Denne teller bl. a. ca. 30 messehagler, en del korkåper og herlige broderte alter- og kommuniionsbenkduker samt biskopelige paramenter og det berømte store kirkegolvteppe, brodert av dronning Josephine og hennes hoffdamer. En del monstranser og kalker, alterstaker og annet altersølv og flere vakkert utskårne krusifiks.

Som en forstår blir utstillingen meget rikholdig, og en har rett til å imøtese den med stor forventning.

Fra siste liturgiske utstilling i Oslo.

Fra Vikariatets bibliotek

Alle som har bøker eller tidsskrifter i utlån fra Vikariatets Bibliotek i Oslo, anmodes om å innsende dem snarest til bibliotekaren, pastor Meeusen, Akersveien 5, Oslo.

I tilfeller hvor utlånet bibeholdes, må i hvert fall innsendes de vanlige bibliografiske opplysninger til kartoteket.

Takk!

Jeg trenger til at sige en dybtfølt Tak til alle de Trosfæller, som har bidraget til at gøre mit Ophold i Norge til netop det jeg havde haabet, en straalende Oplevelse, som altid vil høre til nogle af mine bedste Minder.

Tak for den hjertelige Modtagelse og for alt godt.

Regitze Munthe,
Aarhus, Danmark.

Minnetavle over falne katolikker

Innsamlingsliste:

Frk. M. Knudtzon	kr. 50.—
N. Parmann	» 100.—
Norske kvinner katolske forbund	» 100.—
Fru Sinding	» 25.—
N. N., Bergen	» 50.—
E.	» 50.—
P. S.	» 100.—

kr. 475.—

Tidligere innkommet

» 1160.—

I alt kr. 1635.—

Her hjemme - -

Oslo. Mariakongregasjonens årlige sommerutflukt fant sted søndag 25. august. Var skuffelsen stor på forsommeren, da det kom så store hindringer i veien for den allerede planlagte tur, at den måtte instilles i den ellefte time, så fikk vi nå sanne det gamle ord: «Den som venter på en god duggurd, venter aldri for lenge.»

En strålende sommervarm sol smilte fra en blå himmel, da «Mariabarna» gjennom de morgenstilte gater stevnet mot St. Olavs kirke. Snart svingte den komfortable solskinnsbussen fram til kirketrappen. Og mens klokkene ringte til fromesse, satte bussen med sin glade skare kursen mot Tønsberg, som var reisens mål.

Gjennom noen av vårt lands frodigste og vakreste egne hadde vi en 3 timers bilferd, så full av skjønnhetsinntrykk at vår nå så sterkt lutrede fedrelandsfølelse steg som en varm bølge opp i sinnet og utløste seg i en lys hoytidsstemning. Fedrelandssangene burde ha ljoemet utover de yndige landsskaper. Men den tidlige, fredfulle søndagsmorgen innbød vel kanskje helst til stille, intim festfølelse. I Tønsberg ventet oss en hjertelig mottakelse og mange overraskelser både fra søstrenes og fra menighetens side.

Vi kom fram i passe tid til høymessen, som ble forrettet av kongregasjonens preses, sokneprest Sund, som allerede var ankommet. Gudstjenesten ble formet som en minnehøytidelighet for nettopp avdøde, tidligere priorinne ved klinikken, moder Maria Alcantara. Søstrenes vakre kapell var festlig smykket og ble fylt til siste plass av menigheten og de tilreisende.

Umiddelbart etter messen var Mariakongregasjonen søstrenes gjester ved en utsøkt middag. Som representant for menigheten møtte herr Horgen og ønsket oss velkommen til Tønsberg. Hans frue og en del av menighetens damer hjalp elskverdig til med servering og annen assistanse.

Dagens videre program bød på omvisning av byens gamle historiske steder. Etter middagspausen dro hele forsamlingen til slottsfjellet, hvor soknepresten inledet med et meget interessant og orienterende foredrag om Tønsbergs historie i middelalderen som landets eldste by og hovedstad og lenge som sentrum for det kirkelige liv.

Meget interessant var det siden med preses som ciserone å vandre om mellom ruinene av den gamle kongeborg Tønsberghus med festningen og slottskapellet, St. Michaelskirken. Alt ble til slutt så levende for oss som om murene reiste seg i sin fordums glans — med hoffliv og krigerliv og med messer og kirkelige handlinger i den gamle korskirken. Gripende var det da vi samlet leste et credo der mellom helligdomens gamle murer og sang: Vi elsker vår kirke den gamle. Hele byen er full av gamle minner. Og så helt innfanget var forsamlingen av den svundne tid, at det følte som om vi med vold ble ført tilbake til nutiden, da vi på torget — under beklagelsen av den vandalisme som var overgått Maria-kirkens murer, ble tiltalt av politiet for «opplop i gata». Men det skal likevel være ham tilgitt. Det er sikkert ikke ofte ordenspolitiet har anledning til å utøve sin myndighet over for gateuorden i den fredelige byen. Konstabelen øynet tydeligvis en broder i nød, da han så en enslig mann omringet av 30 kvinner. Riktignok gikk det et muntert smil over hans godmodige trekk, da ringen sprettes og han fant en from katolsk pastor — omgitt av sin hjord.

Det vil føre for vidt å fortsette beretningen av vår feiring av Tønsbergs gamle minner. Ved hjemkomsten til søstrene ble vi møtt med ny gjestfrihet ved et festlig kaffebord, hvor hjertelige takk og avskjedstaler ble utvekslet. Det følte vemodig å si farvel til de elskelige St. Elisabeths-søstre og til Tønsberg menighet, da bussen til avtalt tid holdt for døren. Vi hadde opplevd en av de store dager, da sinnet blir gjennomvarmet ved samfølelsen mellom trosfeller, og ved å bli møtt av så megen kjærlighet og god gammeldags gjestfrihet.

Vi sender alle både søstre og menighet vår varmeste takk for en herlig dag og for et uforglemmelig minne. Og sist men ikke minst vår hjertelige takk til preses for den festivitas han la over dagen og for alt strev forøvrig, og til frøken Marie Rasmussen som primus motor for alle praktiske ordninger før og under turen og som elskverdig leder og representant for kongregasjonen, ja for en helt igjennom vellykket tur.

En deltaker.

Redaktøren av «St. Olav» er nå vendt hjem. Alle redaksjonelle henvendelser skjer i redaksjonslokalet, Akersvn. 5 — eller i telefon 30 069.

Spesialforretning i

HOSPITALUTSTYR

Tekstilvarer og sengeut-
styr for sykehus

SØSTERUTSTYR

Kjoler — forklær etc.
De gamle gode kvaliteter
begynner nu å komme
igjen.

SVERRE W. MONSEN
BERGEN

**Besie
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 25 085 - 25 223

Røntgen

og

Elektromedisin

DET NORSKE
ELEKTRISITETS-AKTIESELSKAP
SIEMENS

OSLO - BERGEN - TRONDHEIM - STAVANGER

T. S. Jacobsen
Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1
Telf. 32 334, 32 246
Privat 58 550, 94 372

!

Da det nå er mange nye som
ønsker å abonnere på «St. Olav»,
bes gamle abonnenter å innsende
kontingenten om stopp vil unn-
gåes.

**Kjøp katolsk
Bønnebok
kr. 7,50**

Ved

ischias og reumatisme
forsøk

W. Stones' olier.

Fåes på alle apotek. Flasker à 125 g Kr. 2,15 inkl. oms.-avgift

As FARMACEUTISK INDUSTRI - OSLO

Erindringsliste:

Menighetspleiens kontor

er åpent mellom kl. 11—13 torsdag, fredag og lørdag.

Mariakongregasjonen

Felleskommunion søndag 8. sept.

Stemmebruk, Oplesning

Behandling av talefell

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 62373. — Jao. Aallagt. 16 III

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 23 743.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt innen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være innsendt innen fredag aften.

Forsinkede bidrag

til feriebarne som kommer disse tilgode neste år. Med takk mottatt

N. N., Bergen .....kr. 50.—

Frk. H. v. Germeten .....» 50.—

I alt kr. 100.—

N. B. K. F.

har foredragsaften onsdag 11. sept. kl. 20 i foreningslokalet. Cand. jur. Anne Marie Tjensvoll:

«SAMFUNNET OG DEN UGIFTE KVINNE.»

Adgang for alle.

Adgang til diskusjon.

Entré kr. 1.—

Norsk Katolsk Ungdomsvern for kvinner

Gjørstadgt. 8.

Kontortid hver dag fra kl. 10—12.

Arbeidsformidling. Veiledning m. h. t. utdanning, reiser osv. «Reisefører» utdeles. — I hospiset erholdes losji for kortere tid. Kr. 1.— pr. døgn.

Gi dine brukte frimerker

til Katolsk Ungdomsvern, Gjørstadgt 8 — eller

St. Olavs ekspedisjon.

Nu

mottas abonnenter

på St. Olav